

Vergaderjaar 2005–2006

30 678

Wijziging van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag in verband met de invoering van bestuursrechtelijke handhaving

Nr. 6

VERSLAG

Vastgesteld 15 september 2006

De vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid¹, belast met het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel, heeft de eer als volgt verslag uit te brengen. Onder het voorbehoud dat de hierin gestelde vragen en gemaakte opmerkingen voldoende zullen zijn beantwoord, acht de commissie de openbare behandeling van het wetsvoorstel genoegzaam voorbereid.

Inhoudsopgave

	Blz.
1. Algemeen	1
2. Bevordering naleving en handhaving WML	2
3. Bestuursrechtelijke handhaving en gegevensuitwisseling	2
4. Last onder dwangsom	3
5. Effecten voor bedrijven, administratieve lasten en vrouwen	3
6. Financiële effecten	4
7. Artikelsgewijs	4

1. Algemeen

De leden van de CDA-fractie hebben met grote belangstelling kennis genomen van het wetsvoorstel bestuurlijke handhaving wettelijk minimumloon. De wet levert een belangrijke bijdrage aan het creëren van een gelijk speelveld voor werknemers binnen een arbeidsorganisatie met een verschillende achtergrond. Deze leden delen de opvatting van de regering dat de wet enerzijds oneerlijke concurrentie voorkomt tussen werkzoekenden uit eigen land of uit een voormalig MOE-land en anderzijds bijdraagt aan het maatschappelijk draagvlak voor vrij verkeer van werknemers. De terechte kritiek van de Raad van State is ter harte genomen en geadviseerde wijzigingen zijn overgenomen en verwerkt in het wetsvoorstel en de memorie van toelichting. De leden van de CDA-fractie hebben nog enkele vragen over het voorstel, die in dit verslag zijn opgenomen.

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het voorliggende wetsvoorstel. Zij constateren met de regering dat de handhaving van het minimumloon met de komst van het vrij verkeer van werknemers druk zet op de handhaving van de toepassing van het minimumloon en de minimumvakantiebijslag.

¹ Samenstelling:

Leden: Noorman-den Uyl (PvdA), Bakker (D66), De Vries (VVD), De Wit (SP), Van Gent (GL), Verburg (CDA), Hamer (PvdA), Bussemaker (PvdA), Vendrik (GL), Mosterd (CDA), Smits (PvdA), Voorzitter, Örgü (VVD), Weekers (VVD), Rambocus (CDA), Ferrier (CDA), Onder voorzitter, Huizinga-Heringa (CU), Varela (LPF), Eski (CDA), Smeets (PvdA), Douma (PvdA), Stuurman (PvdA), Hermans (LPF), Van Hijum (CDA), Van Egerschot (VVD), Van der Sande (VVD), Willemsse-van der Ploeg (CDA) en Vacature (algemeen).

Plv. leden: Depla (PvdA), Koşer Kaya (D66), Blok (VVD), Kant (SP), Özütoğ (GL), Smilde (CDA), Verbeet (PvdA), Timmer (PvdA), Azough (GL), Omtzigt (CDA), Meijer (PvdA), Nijs (VVD), Visser (VVD), Algra (CDA), Vietsch (CDA), Van der Vlies (SGP), Vacature (LPF), Van Oerle-van der Horst (CDA), Van Dijken (PvdA), Blom (PvdA), Kalsbeek (PvdA), Vacature (LPF), Hessels (CDA), Aptroot (VVD), Griffith (VVD), Van Dijk (CDA) en Vacature (algemeen).

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van onderhavig wetsvoorstel. Zij hebben nog enkele vragen aan de regering, die in dit verslag zijn opgenomen.

De leden van de SP-fractie zijn positief over bestuursrechtelijk handhaving van de Wet minimumloon en het doorgeven van de naam van de overtredders aan vakbonden en werkgeversorganisaties.

2. Bevordering naleving en handhaving WML

Uit het onderzoek van de Arbeidsinspectie van oktober 2004 blijkt dat 36 000 werknemers werden onder betaald. Dat is 0,6% van het aantal werknemers. Daarvan verdient een vijfde meer dan 20% te weinig. Omdat er in oktober 2004 93 000 mensen het minimum loon verdienen blijkt¹ dat 39% daarvan onder het minimumloon werd betaald. De leden van de PvdA-fractie vragen of de regering deze cijfers de regering niet veront-rusten. Zeker nu ook nog blijkt dat een jaar later de helft van deze groep nog steeds minder dan het minimumloon verdient. Hoe verklaart de rege-ring dat van deze grote groep mensen niet meer dan zes klachten zijn ontvangen?

De leden van de PvdA-fractie zijn het eens met de regering dat van de handhaving van het minimumloon in de praktijk niet veel terecht komt. Ook de werknemers afkomstig uit de MOE landen zullen waarschijnlijk niet snel een civiele procedure wegens onderbetaling aanspannen. Het voorstel om de bestuursrechtelijke handhaving te introduceren heeft dan ook de steun van de leden van de PvdA-fractie.

Het heeft de leden van de PvdA-fractie bevreemd dat de regering oorspronkelijk voorstelde om het verband tussen het wettelijke minimum-maandloon en de normale arbeidsduur af te schaffen. Zeker gezien het effect van deze maatregel op de mensen die thans het minimumloon verdienen. Voor 54% van deze mensen zou volgens de Raad van State het minimumloon lager uitvallen. Het verheugt de leden van de PvdA-fractie dat de regering heeft besloten dat onzalige voorstel in te trekken.

3. Bestuursrechtelijke handhaving en gegevensuitwisseling

De leden van de CDA-fractie vragen of kan worden aangegeven met hoeveel formatieplaatsen vanuit de Arbeidsinspectie de handhaving zal worden gerealiseerd en zijn de mede betrokken instanties als SIOD, de Belastingdienst, UWV en anderen voldoende geëquipeerd om de handha-ving vanaf dag één op effectieve wijze gestalte te geven.

Een andere vraag handelt over de verbinding tussen de publiekrechtelijke en privaatrechtelijke handhaving. Terecht wordt het onderscheid gemaakt. De leden van de CDA-fractie achten het echter wel van belang dat er sprake is van een soepele en effectieve samenwerking, teneinde de geza-menlijke doelen te realiseren.

Met dit voorstel komt er een nieuwe taak voor de Arbeidsinspectie. De leden van de PvdA-fractie vragen wat de kosten zijn van deze nieuwe taak en hoeveel formatieplaatsen daarmee zijn gemoeid?

De regering stelt dat de controles van de Arbeidsinspectie in eerste instantie plaats zullen vinden bij de naleving van de Wet Arbeid Vreemde-lingen (hierna: WAV). Betekent dit dat de controle op de andere 40% van de minimumloonverdieners die thans te weinig krijgen uitbetaald voor-lopig niet zal plaats vinden? Hoe lang denkt de regering dit uit te stellen? Voorts vragen deze leden of het onderzoek van de Arbeidsinspectie naar het toepassen van het minimumloon steekproefsgewijs plaats vindt. Kan de Arbeidsinspectie op basis van het onderzoek 2004 nu al risicoanalyses maken en deze benutten? Wat zijn de factoren die bepalen of er sprake is

¹ Rapportage Arbeidsinspectie oktober 2004.

van een verhoogd risico tot onderbetaling? Zal er sprake zijn van gezamenlijke aanpak zoals dat bij regionale fraude teams plaats vindt? Kan het UWV ook signaleren op basis van de polisadministratie of er sprake is van onder betaling? Zo ja gaat daar ook van gebruik gemaakt worden?

Indien een werkgever langer dan één jaar heeft onderbetaald moet de werkgever dan aan de werknemer ook de wettelijke rente vergoeden, zo vragen de leden van de PvdA-fractie.

In het wetvoorstel is geregeld dat de Arbeidsinspectie de naam van het bedrijf waarbij een overtreding van de wettelijke regels wordt geconstateerd kan door geven aan de daarvoor in aanmerking komen de vakorganisaties of werkgeversorganisaties. De leden van de PvdA-fractie vragen of deze melding van de Arbeidsinspectie alleen kan plaats vinden als er daadwerkelijk een bestuurlijke boete is opgelegd. Waarom is hier sprake van een «kan-bepaling» zo vragen de leden van de PvdA-fractie. Waarom wordt de Arbeidsinspectie niet verplicht ook een waarschuwing en de boete verplicht te melden?

De leden van de VVD-fractie vragen of de regering nader kan motiveren waarom zij de controle van de Arbeidsinspectie in eerste instantie onderbrengt bij de controles in het kader van de WAV. Dient bestuurlijk handhaving van de WML niet in alle sectoren plaats te vinden? Is de regering voornemens om in de toekomst alsnog actief ontduiking van het WML in alle sectoren te gaan bestrijden? In hoeverre zou dan wel uitbreiding van de capaciteit van de Arbeidsinspectie noodzakelijk zijn?

Kan de regering nader ingaan op de beleidsregels die nog opgesteld moeten worden waarin nader wordt ingevuld welke boete en dwangsom zal gelden in relatie tot de mate van onderbetaling? Is hier al meer duidelijkheid over?

4. Last onder dwangsom

Ten aanzien van de nabetaling vragen de leden van de CDA-fractie of en hoe de Arbeidsinspectie verantwoordelijk wordt voor het ook daadwerkelijk uitbetalen door de werkgever van het te weinig betaalde loon.

Waarom heeft de regering ervoor gekozen om het boetesysteem niet te voorzien van de (Europese) regels zoals die ook in de vierde tranche van de Algemene wet bestuursrecht zijn opgenomen vragen de leden van de PvdA-fractie. Zij wijzen erop dat in de Wet Boeten en maatregelen die voor de sociale zekerheid en de sociale verzekeringen geldt wel de regelgeving is opgenomen zoals die in de vierde tranche van de Algemene wet bestuursrecht geldt. Deze leden verzoeken de regering de aanvullend bepalingen terzake zoals de Raad van State die adviseert in het wetsvoorstel op te nemen. Zoals bij voorbeeld het ne bis in idem beginsel.

De leden van de SP-fractie vragen of en hoe de door de Arbeidsinspectie verbeurde dwangsom bij de gedupeerde werknemers terecht komt.

5. Effecten voor bedrijven, administratieve lasten en vrouwen

De regering heeft laten weten dat zijn ter beperking van administratieve lasten voor bedrijven ook het aantal inspecties zal bundelen vooral voor het MKB. Op welke wijze zullen de inspecties van de Arbeidsinspectie gebundeld worden waar het dit wetsvoorstel betreft vragen de leden van de PvdA-fractie. In hoeverre kan de handhaving in het gedrang komen als het aantal inspecties zou worden beperkt ter wille van de beperking van de administratieve drukte?

6. Financiële effecten

De leden van de CDA-fractie vragen of de regering een prognose kan geven van kosten en baten van het effectief gaan handhaven van de WML. Kan de regering in dit verband ook aangeven waarom zij denkt dat de vrijval van capaciteit bij de controles op de naleving van de WAV voldoende is om de kosten te dekken?

De leden van de PvdA-fractie vragen om een berekening van de kosten van de uitvoering van deze maatregelen. Met welk bedrag wordt het budget van de Arbeidsinspectie uitgebreid? Hoe groot is de vrijval van middelen die ontstaat door het wegvallen van inspecties op de naleving van de WAV?

Heeft de regering zich een doel gesteld om het hoge percentage van bijna 40% onderbetaling van de mensen die het minimumloon verdienen naar beneden te brengen? Zo ja wat is het streefpercentage en wanneer gaat dat bereikt worden zo vragen de leden van de PvdA-fractie?

7. Artikelsgewijs

Artikel I onderdeel B artikel 18g

De leden van de PvdA-fractie vragen de regering wat de huidige hoogte is van de boete die opgelegd kan worden aan werkgevers die zich niet houden aan het wettelijk minimumloon. Zij vragen hoe de maximale hoogte van € 6 700 zich verhoudt tot de thans geldende boete.

De voorzitter van de commissie,
Smits

Adjunct-griffier van de commissie,
Esmeijer